Noomeroi sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegty!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 38 (2677)
1939 onoi
FEVRAALЬ
16
Boskreseens

16-da xi zilei garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

„Socialiis oobşçestviin tyryy ba xytelberilxii xysen, xydelmerişen angiiin kylьtyyrne-texniiçeske xemzeeji inzeneerne texniiçeske azalai xydelmerilegşedei xemzee xyrter deeşelyylxe gehen istoriiçeske xeregte tomo ulxam uragşanь bejelyylxe şuxala baina.

(Nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyydhee)

Potreviitelьske koperaacanuudai bojevoi zorilgonuud

Kolxoozno dereevniiin zaziitoçnostiiin sag yrgelziin urgalta ba socialiis promiişlennostiiin produukcanuudai zil byride ugaa yxeer urgalta bolbol xydeedexi xudaldaaji delgeryylxiin tulada ontoi hain ysloovinuudiiji baiguulna. Xojordoxi tabanzilnyyd soo gyrenei—koperatiivna tovaaroborood xadaa gurba daxin deeşelhen baigaa haa, potrebiitelьske koperaacanuudai rozniiçne tovaaroborood bolbol nevje soo 7, 7 milliaardhaa 18, 4 milliaard xyrter gexe gy, 2, 3, 7 daxin urgaza, eerlingee tempeer manai oronoi byxii toite tovaaroboroodiiji axiza garba. Ene xadaa ulam ulam bajazaza baigaa kolxoozno dereevniiin zyghee, yrgeer xereglelgiin ed tovaarnuudta ugaa yxe xeregseltei baihiiji gerşelne. Gexiin xamta, dereevnidexi byxii xudaldaanai seetiiiji medeze baigaa potrebiitelьske koperaaca bolbol eerlingee xydelmeriiiji şinedxen tabilganь ooloşogyi udaanaar jabaza baina. Ceentrsojuuz xadaa xangalgyi xydelmerilne, kolxooznuud xadaa selьpoo, raipotreebsojuuzuud ba oblpotreebsojuunudiiji muu xydelmeriiinь tylee on zyiteigeer zemelne.

Ceentrsojuuz ba potrebiitelьske koperaacanuudai niutagai organuud bolbol dereevninyyдei xeregselnyydiiji ignoriirevele,kolxoozno tariaaşanai xereglnyydiiji medenegyi Potrebiitelьske koperaacanuud bolbol sohediingee sklaaduudta elbeg baihanş ed tovaarnuudiiji seloodo duragyigeer jabuuldag bainiiji etigexeer bişe gebeş, ene xadaa—faakt. Seelьske laavkanuudiiji şalgalta bolbol emete faaktnuudiiji yseen bile eliryylbe. Zarimandaa dabasa, saaxar, papiroosuud ba bişe bişe, yderbyriiin xeregselte ed tovaarnuud xudaldaanda gei baidag. Ene xende xeregtei jabadal be?

Kolxoozno dereevni bolbol urgilama jixeer baiguulagda baina, taxiaanai xaatnuudai orondo, şine şine ger bairanuudiiji, obşçeestvenne yçrezdeeninyydiiji — klyybyydiiji, xixyygedei saaduudiiji, jaaslnuud ba azaxiin eldeb barilganuudiiji bodxoono. Tiin, koperaaca xadaa tariaaşanai eneş xeregseliiji baha le xaraadaa balsaxa johotoi baigaa. Gebeş, Ceentrsojuuz xadaa modo tiooso, xadaaha, şire, çerepiice, kirpiic ba bariilgada xeregtei bişe bişe materiaalnuudiiji, myn baha gerei xeregselte preedmetnyydiiji xudaldaigiiji ugtalan orxizorxihon baina. Kolxooznuguudai zaziitoçnostiiin urgaza baigaa ysloovinuud soo, dereevninyydiiji ede metiin tovaarnuudaar xangalga bolbol koperaaciin egeel şuxala zorilgonь bolxo baina.

SSSR-ei aradai azaxiiji xygzyylxe gurbadaxi tabanzilei plaan tuxai nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyyd xadaa, „byxii xudaldaanai xeregei (xolodiilьno azaxii, xudaldaanai baazanuud ba sklaaduudai bariilganuud, tovaar ololgo ba asaralga) haizarxatai xamta, tyrgen urgaza baigaa xydee azaxiin raioonuudta, tariaaşanai azahuudalai, remoontno ba bariilgiin xereglelnyydtei laavkanuud ba magaziinuudai seetinyydei tusgaar xygzexetei xamta, gyrenei koperatiivna rozniiçno xudaldaanai seetinyyd 26 proceent oloşorxiiji“ xaraaşalna.

Ene 1939 ondo Ceentrsojuuz bolbol raioon byxende, yrgen assortimeentiin ed tovaarnuudiiji xudaldadag, raioonoi yniversaalьna magaziin ba, selьpoo byxende—nege gy, ali xeden selьmaaguud xyrtexeer xaraalan, rajoonno ynivermaaguud ba selьmaaguudiiji neexe ujalgatai baina. Tereenhee gadana, ene zilde 14 miangan seelьske laavkanuud, lariooguud ba palaatkanuud neegdexe, raioonno ceentrnyydte, MTS ba beledxelei pyynktnyydei baigaa gazarnuudta, kolxooznuudiiji obsluuzivalxiin tulada, buuxa dvoornuudtai sailaxa gazarnuudai seetь, nelieed yrgedxegdexe baina.

XVIII sjeezde deere xelegdexe nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyyd soo, xydelmerişen, tariaaşan ba albaxaagşadai doxooduudai urgaltatai zoxilduulan, gurbadaxi tabanzil soo, SSSR-ei azaşadai xereglelii ji $1^1/_2$ ylyy deeşelyylxe geze xaraaşalagdahan baina. Ene zorilgo xadaa bolьşeviig iniciatiiviiji, yrgeer xereglelgiin ed tovaarnuudiiji xedeg promiişlennostьde eseşegyigeer nyleelxiiji koperatiivuudhaa erine.

Gurbadaxi tabanzil soo xaraaşalagdahan, yrgeer xereglelgiin edtovaarnuudiiji xelgiin ugaa jixe urgalta bolbol, Sojuuzna promiişlennostideş haa, niutagai promiişlennostida ba promkoperaacadaşji haa,SSSR-ei azalşanai xereglelgiiji $1^1/_2$ ylyy deeşelyylxe zoriigiiji amzaltataigaar şiidxexe arga olgoxo baina.

Paarti ba aradai naidalgada dostoino kaadrnuud—egeel ede xadaa manai oron soo xereg byxenei amzaltiiji şiidxedeg baina. Dereevnide, tovaaroboroodoi ton şuxala zorilgonuudiiji şiidxexiin tulada, xydelmeri deeree şalgagdahan, ynen sexe partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyydiiji, selьpoohoo exileed ceentrsojuuz xyrter, potrebiitelьske koperaacadaxi xytelberilxii tuşaalnuudta zorimgoigoor debzyylxe şuxala baina. Teregyi haa, paartiiin Centraalьna Komiteed ba soveed praviitelьstviin erihen johoor, seelьske xudaldaaji şinedxen tabixiin argagyi baina.

Ceentrsojuuzai apparaadiiji ba potrebiitelьske koperaacanuudai niutagai oorganuudiiji şalgalga bolbol politiiçeske ba xeregei talaar naidabarigyi xynyyd, xytelberilxii poostnuudta mynөөxen xyrter tende xydelmerilne geze xaruulba.

Ceentrsojuuzai preziidiym bolbol potrebkoperaacada baihan vrediitelьstviin xoişolonguudtai deejatelьne temesel jabuulaagyi.

Ceentrsojuuz ba terenei niutagai oorganuud bolbol myn tereşelen, koperaaciiji gutaadag yzegdelnyyd bolxo, koperatiivna zөөriiiji yrilge ba xuluulgatai temeseliiji şangadxaxa johotoi baina.

Kolxoozno tariaaşanai maassanuudta, seelьske intelligeenciin dunda—egeel ende, ynen sexe koperaatornuudiiji bederxe xeregtei. Paartiiin xeregte byxii hanal bodolooroo preedanne, şadabaritai xynyyd, tende xemgyi olon baixa. Tedener xadaa gurbadaxi tabanzilde, potrebiitelьske koperaaciin xeregiiji yzegdөөgyi deere yrgexe baina.

„... Soveed xudaldaan bolbol manai tyrel, bolьşeviig xereg bolno, zygөөr, xudaldaanai xydelmerilegşed, tedeenei toondo prilaavkiinşji xydelmerilegşed ynen sexeer xydelmerildeg haa—manai, revolijcioonno, bolьşeviig xeregiiji jabuulagşad bolno“. (Staalin).

Nyxer Staalinai ene zaabariiiji niutagdaxi byxii partiiina ba soveed organizaacanuud medexe johotoi. Tedener xadaa koperaaciin xydelmerilegşedte byxii xemzeegeer tuhalxa ujalgatai, jyyb gexede, soveed xudaldaaji haizaruulxa ba kolxoozno dereevniiin eriltiiji ali bolxooronь xangaxa zaloog, egeel tereende baina.

„Praavdahaa“.

BK(B) PAARTIIIN XVIII SJEEZDEDE UGTAMZA

Gosparoxoodstvo

Modo bolbosoruulalgiin ceexiin xydelmerilegşed bolbol sjeezdiin urdateexi socialiis sorevnovaaniiin zaxalhanhaa xoişo abhan amzaltajaa aldanagyi.

Fevraaliiin 11-nei yder komsomoolьcuudai ba zaluuşuudai (modeelьşçigyydei) nyx. Xliizovoi brigaada—251 proc., modonoi darxaşuulai nyx. Feoodorovoi brigaada—245 proc. stoliaarnuudai nyx. Grigoorьjevoi brigaada— 343 proc., stoliaarnuudai nyx. Axniaatovoi brigaada—240 proc. yiledberiiingee programmiiji gyisedxebe.

Ene ceexiin erxim staxaanovcuud ba staxaanovska brigaadanuudanь yiledbriiingee pokazaateliiiji yder byri deeşelyylne. Fevraaliiin 13-nai yder modeelьşçigyydei komsomoolьcuudai ba zaluuşuudai nyx. Xliizovoi brigaada—253 proc., modonoi darxaşuulai nyx. Liaaginai brigaada—290 proceent, myn staxaanovcuud: modonoi darxan nyx. Raspoopin—280 proceent, stoliaar nyx. Grigoorьjev—300 proceent xyrter, yiledberiiingee yderei noormiiji gyisedxehen baina.

„Avtoremlees“

Ene zavoodoi xydelmerişed xadaa sjeezdiin urdateexi socialiis sorevnovaanida orolsozo, abhan ujalganuudaa gyisedxexiin tylee temeseze bainad. Zavoodoi liteine ceexiin nyx Şestoovoi brigaada tyryylze jabana gebel, fevraaliiin 9-de yiledberiiingee hariin plaaniiji 70 proceent gyisedxeze şadaba.

Myn mexaniiçeske ceexiin staxaanovec, şudxalaaşa nyx. Aliipov gegşe yiledberiiingee daabariiiji yder byri 214 proceent ba yşee ylyylen gyisedxeze. ceex soogoo erxim pokazaatelь xaruulna.

Gadana, tookarь nyx. Şevaliiov—231 proceent, voroonşçig nyx. Arxiipov—467 proceent, formovşçiiguud nyx. Bondarioov—510 proceent, formovşçiica nyx. Bondariova—230 proceent xyrter yiledberiiingee programmiiji gyisedxene.

PVZ

Ene zavoodoi instrvmentaalьna ceexiin xydelmerişed sjeezdiin urdateexi sorevnovaanida bygedeeree orolsozo, sorevnovaanida orolsohon yderhee x işo yiledberiiin ynder byteesiin pokazaatelь xaruulna.

Tus ceexiin kyzneecyydei smeeniinxid fevraalь hariingaa plaaniiji ene hariin 26-nai yder xyrter 100 proc. gyisedxexe ujalga abhan aad, mynee yder byxende plaanaa 120-130 proceent gyisedxene.

Myn, staxaanovcuud nyxed Grizynoovski (naakovalьşçig)—495 proceent, kyzneec nyx Neypokoojev—421 proceent, nyx. Baarinov (napiiilьşçig)—275 proceent, nyx. Solovьjoov—262 proc., xyrter, noo moxoo ylyybşelen gyisedxene. Ene ceexiin byxii xydelmerişedenь tyryy staxaanovcuudaigaa erxim xydelmeriiin meetodyydiiji jixeer demzedeg bolhon bi yiledberiiin ynder pokazaatelь xaruulxiin tylee temesened.

Azalai ynder byteeseer ugtaxa

Jaruuniin aimagai, Egetiin somonoi, Kaarl „Maarksai neremzete kolxoozoi kolxoozniguud bolbol Leenin—Staalinai paartiiin XVIII eelzeete sjeezdiin zarlagdaxa tuxai medeeseliiji sonosood, eneentei daşaramduulza, miitingiiji xehen baina. Ene miiting deeree, azalai byri şineyyd ilaltanuudiiji tuilaxa, paartiiin XVIII-daxi sjeezdiin neremzete socialiis sorevnovaaniiiji kolxooz soogoo byri yrgenөөr delgeryylxe geze rezoliiyyciiji negenduugaar abhan baina.

Mynөө, sjeezdiin doklaadçiguud nyxed Moolotovoi ba Zdaanovai doklaaduudai teezisyyd bolbol kolxoozniguudai aktiivnostiiiji ulam jixeer yrgebe. Ede teezisyyd bolbol brigaadanuud ba malai gyyrtenyyd deegyyr byri yrgenөөr xelsen yzegdeze baina. Kolxoozniguud xadaa todorxoi ujalganuudiiji abaa. Tus kolxoozoi 135 kolxoozniguud bolbol sjeezdiin urda teexi sorevnovaaniiiji erximeer yngergexiin ba sjeezdiin materiaalnuudiiji eximeer şudalxiin zoriigoor, Egetiin somonoi, Moolotovoi neremzete kolxooztoi socsorevnovaaniiin doogovor batalba.

C. NOMTIIN.

SOC-SOREVNOVAANIIIŊ YNDEHӨӨR

Zedłin aimagai, Sagaan-Uhanai somonoi „Galai Oşon“ kolxoozoi xoninoi tovaarna feermiin xydelmerilegşed bolbol 1938 ondo socialiis sorevnovaaniiiji өөhed xoorondoo delgeryylze, xonidoi too tolgoiji oloşoruulalgiin plaaniiji ylyybşelen dyyrgeze şadaa. Ene feerme xadaa dunda zişeegeer 100 xoniin byriheө 114-115 xurigadiiji xaraza abhan ba eeenee muu bişeer ybelzyylze baina.

Ene feermiin erxim çabaan, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer Saxijaajeva Dulma bolbol 100 exe xonin byriheө 118 xurigadiiji xaraza abhan jym. Myn, Mynkyyjev, Ajuuşeejeva gegşed eneenhee muu bişe pokazaatelьnuudtai.

Gadana, tus kolxoozoi erximei erximyyd nyxed oordento nyxer Banzarakcaajev Cebeg (kolxoozoi tyryylegşe), BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, çabaan nyxer Saxijaajeva Dulma, xoninoi feermiiji erxilegşe komsomoolec nyxer Saxijaajev Baldan, xoninoi feermiin çabaan Mynkyyjev ba myn MTF-iin erxim dojaarka Dolgor Batuujeva gegşed өөhediingeө xydelmeriiin meetod ba oopeduudiiji, kolxoozoigoo xygzeltenyyd ba ilaltanuudiiji Byxesojuuzna xydeө azaxiin viistavke deere demonstraacalxiin tula, viistavkede xabaadaxa dura xysel tuxaigaa medyylgenyydiiji ygehen bainad.

MYNKYYJEV C.

Xabarai tarilga exilebe

Taşkymiir, fevraaliiin 12. Kirgiizei SSR-ei Taşkymiirske raioonoi Moolotovoi neremzete, „Bolьşeviig“, „Partizaan“, „Nariin“ kolxoozuud kirgiizde egee tyryyn xabarai oroohoto tarilga exilebe.

Moolotovoi neremzete kolxoozoi byxii brigaada pooli deere garaa. Inventaarinь xysed belen bolon xoi. Mynөө 40 gektaar şeniise tarigdaa.

(TASS).

***

Gydermees, fevraaliiin 12. Xabarai polevoi xydelmeri exilee. Gydermeesske raioonoi, Staalin Konstituuciin neremzete kolxooz respyyblike soogoo egeel tyryyn xabarai xaxalalga exilee. Ris tarixa 15 gektaar gazar xaxalagdahan baina.

(TASS).

ДА ЗДРАВСТВУЕТ НАШ КРАСНЫЙ ФЛОТ—ЗОРКИЙ СТРАЖ МОРСКИХ ГРАНИЦ СССР!

Ulaan aarmiiin ba uhan-seregei Floodoi 21 zilei oido.
ZURAG DEERE: „SSSR-ei dalain xilenyydei xiorxo xaruul—manai ulaan flood mandag gehen plakaad

SSR SOJUUZAI OBOROONIIN ARADAI KOMISSAARAI

PRIKAAZ

Moskvaa goorod №30 1939 onoi fevraaliiin 9.

„Nyxed L. Z. Meexlis, Je. A. Şçadeenko, G. I. Kyliiik, S. K. Timoşeenko ba busadta eelzeete vojeenne nere zergiiji olgoxo tuxai“ SSR Sojuuzai Aradai Komissariaadai Soveedei 1939 onoi fevraaliiin 8-ai yderei №176 togtooliiji sonosxonob.

Soveed Sojuuzai Maarşal Oborooniin Aradai Komissaar K. VOROŞIILOV.

SSR SOJUUZAI ARADAI KOMISSARIAADAI SOVEEDEI

TOGTOOL

Moskvaa, Kreemlь №176 1939 onoi fevraaliiin 8.

Nyxed L. Z. Meexlis, Je. A. Şçadeenko, G. I. Kyliiik, S. K. Timoşeenko ba busadta eelzeete vojeenne nere zergiiji olgoxo tuxai

SSR Sojuuzai Aradai Komissariaadai Soveedei togtooxonь: eelzeete vojeenne nere zergiiji olgoxo:

Negedexi raangiin armeiske komissaarai nere zergiiji:

1. Xojordoxi raangiin armeiske komissaar nyxer Leev Zaxaarovic Meexliste.
2. Xojordoxi raangiin armeiske komissaar nyxer Jefiim Afanaasьjeviç Şçadeenkodo.

Negedexi raangiin komandaarmiin nere zergiiji:

1. Xojordoxi raangiin komandaarm nyxer Grigoori Ivaanoviç Kyliiikte.
2. Xojordoxi raangiin komandaarm nyxer Semioon Konstantiiinoviç Timoşeenkodo.

Xojordoxi raangiin komandaarmiin nere zergiiji:

1. Komkoor nyxer Ioosif Radioonoviç Apaasenkodo.
2. Komkoor nyxer Okaa Ivaanoviç Gorodovkoovto;
3. Komkoor nyxer Mixaiil Prokoofьjeviç Kovalioovto,
4. Komkoor nyxer Ivaan Stepaanoviç Konioovto.
5. Komkoor nyxer Vladiimir Jaakovleviç Kaçaalovto.
6. Komkoor nyxer Stepaan Andriaanoviç Kaliininda.
7. Komkoor nyxer Kiriille Afanaasьjeviç Mereckoovto
8. Komkoor nyxer Ivaan Vladiimiroviç Tiyleenevte.
9. Komkoor nyxer Mixaiil Semioonoviç Xoozindo.
10. Komkoor nyxer Grigoori Mixailoviç Şteernede.
11. Komkoor nyxer Vsevolood Fioodoroviç Jaakovlevta.

SSR Sojuuzai SNK-ai tyryylegşe V. MOOLOTOV.
SSR Sojuuzai SNK-ai xeregyydiiji erxilegşe I. BOLЬŞAKOOV.

Viistavke neegdebe

Moskvaa, fevraaliiin 12. Mynөөder Pyyşkinei neremzete gyrenei izobraziitelьne iskyysstviin myzeide „Leenin ba Staalin aradai izobraziitelьne iskyysstvede“ geze viistavke neegdebe. Myzein dyrben zaalnuudaar 3000 şaxuu xydoozniguudai zurahan olon ondoo zoxioolnuud sugluulagdaxai.

(TASS).

IRKYYTSKE BA ÇITIINSKE OOBLASTЬNUUDTAI SOREVNOVAANIDA TYRYY HUURI EZELJE!

SASUULHAN MEDEE

BMASSR-ei, Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudai MTS-uudta traaktornuudai remoontololgiin jabasa tuxai

1939 onoi fevraaliiin 10-da

	Remoontololgiin plaanai dyyrgelte (proc.)		
	kapitaalьna remoont	tekyyşçe remoont	Xamta
Buriaad-Mongol ASSR	68,8	62,3	64,4
Çitiinske ooblastь	75,4	48,7	56,6
Irkyytske —"—	67,2	38,2	46,2

BMASSR-ei MTS-uudta traaktornuudai remoontololgiin jabasa tuxai MEDEE

1939 onoi fevraaliiin 10-da

MTS-uud	Dyyrgeltenь proceentoor	
	kapitaalьna remoont	Tekyyşçe remoont
Xonxoloin	100,0	100,0
Bargasanai	100,0	91,0
B-Xynaliiin	100,0	100,0
Sagaan-Uhanai	100,0	80,0
Itanciin	100.0	73,9
Gaşain	92,0	100,0
Biçyyrei	83,3	100,0
Xoriiin	80,0	94,5
Xiaagtiin	77,7	66,6
Jixe-Xydariiin	75,0	33,3
Selengiin	72,7	41,6
Selendyymiin	71,4	50,0
Tarbagatain	67,6	23,0
Tynxenei	66,6	18,7
Ivolgiin	66,6	100,0
Xerenei	62,[illegible]	68,1
Egetiin	62,5	74,0
Okiino Kliyyçiin	60,8	84,2
Şine-Briaanai	50,0	23,5
Kabaanskiin	47,3	60,8
Xezengiin	42.8	31,4
Xyrbiin	40,0	53,1
Yşeetein	36,[illegible]	33,3
Sajantiin	22,2	53,3
Çisaaniin	—	40,7
Xamta	68,8	62,3

Ene onoi fevraaliiin 10 nai medeegeer, manai respyyblikiin MTS-ud xadaa traaktornuudai namar-ybelei remoontololgiin plaaniiji 64,4 proceent dyyrgehen, eneenei toodo kapitaalьna remoont—68,8 proc., tekyyşçe—62,3 proc. dyyrgegdee.

Fevraaliiin xojordoxi tabanxonogto byxii maşina-traaktorna staancanuud oroido 5 traaktornuudiiji kapitaalьna remoontololgodo ba 23 traaktornuudiiji tekyyşçe remoontololgodo oruulhan baina. Ene faakt xadaa respyyblike dotor traaktornuudai remoontololgiin ton xangaltagyi jabahiiji gerşelne.

Xyrbiin (direektorenь Kakaunlin). Şine-Briaanai (Petrikei), Yşeetein (Voolkov), Jixe-Xydariin (Vorobьjoov), Tynxenei (Macuuk), Xezengiin (Kyrbaatov), Çisaaniin (direktoriiji tyr orologşo Ilьiin) ba Sajantiin (Besonoova) MTS-uudta traaktornuudai remoontololgo ilangajaa muugaar jabana. Ede MTS-uud byxii traktorna paarkiingaa xaxadiinşji remoontoloodyi.

Teed, remoontololgiiji dyyrgexe bolzor xazaa oroz jiree. Tereenhee gadana, bidener bolbol Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudtai socialiis sorevnovaani bataixadaa, traaktorna paarkiin remoontololgiiji maartiin 1-de dyyrgexe geze ujalgaa aohanaa martaxagyi johotoibdi.

Çitiinske ooblastь bolbol manai respyyblikiiji kapitaalьna remoontololgodo axiza garhan baina. Ene uşarhaa, traktornuud iji remoontololgooroo eri 1 xubilalta gargaxa, remoontniguudai dunda socialis sorevnovaaniiji yrgeneer delgeryylxe tyryy xynyydei oopediiji byxii xydelmerilegşede, kolxoozniguudta damzuulgiin xydelmerinyydiiji byxii partiina, soveed ba gazartariaalangai oorganuud jabuulxa ujalgatai.

Tarilgiiji hain beledxelteigeer ugtaxabdi

Xabarai tarilgada beledxeliiji manai kolxoozdo hain geze xelexeer bişe. Mynөө, xydөө azaxiin maşiinanuud xysed remoontologdozo dyyrgegdeegyi ba agrotexniiçeske xemzeejabuulganuud xysedөөr bejelyylegdeegyi baina. Kronştein ba eldeb janziin şyreb g.m. zapasnoi çaastinuudai dutuu baihan deerehee, xabarai tarilgada xereglegdexe 9 seejalkenyydei oroidoo gurbaniinь remoontologdood baina. 7000 voozo navoozjiji pooli deere adxaxa johotoi aad, oroidoo 3594 vooziijinь adxaad bainabdi. 260 ceentner ynehe sugluulgagdaxa aad, 34 ceentnerenь sugluulagdanxai.

Gadana, 1601 ceentner tariaaji yrehenei foondodo xaaxa johotoi aad, 1200 ceentneriijinь triijerdeze, seberleze xaanxaibdi. 1 triijerteişji haa, terenee tariaa xuriaalgiin exilhenhee xoişo xysed xeregleze şadaagyi bainabdi.

Ene uşarhaa' kolxoozdoo baihan byxii argabaidalnuudiiji bygediinь xeregleze, xydөө azaxiin arteeliin ustaavyiji nariaar saxiza, darilgiiji kysen tyges beledxelteigeer ugtaxa ba ene xydelmeriiji oiriin ydernyydte dyyrgexebdi.

YSOOLЬCEV.

Tynxenei aimagai, Jiloovsko selьsoveedei „Politotdeel" kolxoozoi tyryylegşe.

Hajiin ydernyydte Moskoovsko Tredjakoovsko myzei soo, orosoi istoriiiçeske zivopiisiiin vilstavke neegdexe baina.

ZURAG DEERE Xydoozniig V.M. Vasnecoovoi zurahan, „Baatarnuud" geze kartiina.

TASS-iin fotoxrooniko

Selьkoornuudai ba xaniin gazeedyydei xydelmerilegşedei soveşçaani

(Manai speciaalьna korrespondeenthoo)

1939 onoi fevraaliiin 7-oi yder Tynxenei aimagta selьkoornuudai ba kolxoozno, brigaadna xaniin gazeedyydei xydelmerilegşedei soveşçaani bolbo.

Tus soveşçaani deere BK(b) P-iin XVIII sjeezdede beledxelei xydelmeriiin tuxai ba selьkoornuudai, xaniin gazeedyydei xydelmerilegşedei zorilgonuud tuxaida BK(b) P-iin aikoomhoo nyxer Balaandin doklaad xelehen baina.

Nyxer Balaandinai doklaadai hyyleer, preenide xoriood xyn yge xelehen baina.

Preenide yge xelegşed xadaa aimag dotoroo selьkoornuudai dundaxi xydelmeri ton xangaltagyigөөr jabuulagdaza ba yçrezdeeninyydei, kolxoozuudai ba brigaadanuudai dergede gargagdadag xaniin gazeedyydei xydelmeriiin ton muusa xydelmerilze baihiiji todoruulan xelehen bainad. Gadana, aimag dotorxi yçrezdeeninyydei ba kolxoozuudai dergede gargagdadag xaniin gazeedyyd xadaa plaan tabiza tereneigee johoor xydelmerijөө jabuuldaggyi, xaniingaa gazeediiji oktiaabrьska revoliyyciin ba main negenei gexe metiin hain yderlelgetei daşaramduulan gargaad le bolьşodog. Teed, ede gargahan gazeedyydiinь ton muu xaar oformliaalagdahan ba udxiingaa talaar muu baidag deereheenь, tereniijinь unşagşad baga honirxodog baina.

Aimagainь „Kraasna Znaami" gazeedei redaakciin zyghөө selьkoornuudai ba xaniin gazeedei xydelmeride tuhalxa, tedeniiji organizovaalxa ba xytelberilexe talaar xydelmeri jabuuldaggyi. Gadana, tus redaakca xadaa өөriingөө gazeedei xuudahanda selьkoornuudai statьjaanuudiiji ton bagaar gargadag, olonxi noomertoo oroidooş gargadaggyi, gansai TASS-iin gy, ali ondoo gazeedhaa abtahan materiaalnuudiiji gargadag baina. Gadana, selьkoornuudai bişegte xaişa xeregeer xandaxa jabadal bii.

Ene soveşçaanida xamtaragşad xadaa paartiiin XVIII sjeezdede beleg bolgozo xaniin gazeedyydei xydelmeriiiji yndehөөrenь şinedxexe, aimag dotorxi yçrezdeeninyydei, kolxoozuudai ba brigaadanuudai dergede gargagdadag xaniin gazeedyydiiji plaanai johoor xydelmerildeg bolgoxo, xabarai tarilgahaa urdatee xaniin gazeedyydei xydelmerilegşedei bogonixon bolzoroi kyyrse yngergexe geze xelsebe.

Myn aimag dotorxi kolxoozuudai xabarai tarilgada jamar beledxeltei baihiiji şalgaxiin zorilgoor, fevraaliiin 20-hoo 25 boltor selьkoornuudai reide organizovaalxa, paartiiin XVIII sjezdede beledxelei xydelmeriiin, ba xabarai tariigiin beledxelei xydelmeriiin, malai tyl abalgiin jamaraar yngergegdeze baihan tuxai ba busad şuxala jabuulganuudai tuxaida oblastnoi, aimagai ba xaniin gazeedyydte yrgenөөr toliloзo baixa gexe metiin konkreetne zyilnyydiiji zaaza, togtool gargahan baina.

Ene soveşçaanida xabaadagşad xadaa paartiiin XVIII sjeezdiiji erxim beledxelteigeer ugtaxiin tylөө respyyblike dotorxi selьkoornuudta ba xaniin gazeedei xydelmerilegşedte xandalga gargahan baina.

C. XEZENGIINSKI

MODOBELEDXELIIJI BOLZOR SOONЬ DYYRGEXE

Miiting deerehee

Xoriiin lespromxoozoi albaxaagşad ba inzeneerne- teexnikiin xydelmerilegşedei kollektiivoi miiting bolbo. Ene miiting deere, „BK(b) P-iin XVIII daxi sjeezdiiji 1939 onoi maartiin 10-da zarlaxa tuxai" BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteedei Pleenymei togtooltoi tanilsaa.

Miitingde xabaadagşad byxen aktiivnaar yge xelehen bainad. Yge xelehen nyxed xadaa Leenin—Staalinai aguu jixe Paartiiin XVIII sjeezdiin neegd[illegible] yder—maartiin 10 xyrter, 1[illegible] onoi negedexi kvaartalai mo[illegible] beledxelei plaaniiji 100 proce[illegible] gyisedxexe geze xelseed, [illegible] dobeledxelei uçaastoguudai [illegible] delmeriiie tuhalalsaxa, mo[illegible] beledxelşedei dunda agitacio[illegible] no- maassova xydelmeri şang[illegible] xaxiin tulada, 10 xynyy[illegible] komandiroovkodo gargaxa [illegible] hen baigaa. Ede 10 xynyvde[illegible] tusxaita uçaastoguudtaa orga[illegible] zoovannoor garhan baina. D[illegible]

Jyyn toormoz xeneb

Modobeledxelei kampaaniiiji sag bolzortonь gyisedxexe xereg xadaa kolxoozuudai xytelberilegşedei, byxii kolxoozniguudai ba modonoi promiişlennostiiin xydelmerileşegdei bojevoi zorilgonь bolno. Tiigen geter, zarim kolxoozoi xytelberilegşed, modobeledxelei uçaastoguudai naçaalьniguud bolbol ene zorilgojoo bolьşeviig johoor bejelyylze şadanagyi.

Zişeelxede, Xoriiin aimagai, Anaagai somonoi „Staaliinaizam" kolxooz bolbol 1938-39 onoi niuurta 10000 kybomeetr modobeledxexe johotoi aad, plaanaa araixan geze 20 proceent dyyrgehen baina.

Modobeledxelei xydelmeride jyyn toormoz xeneb? Ene kolxooz bolbol modobeledxelei xydelmeride xydelmerişed ba unaagaa ajaar xaxad hara tuxai xozoinduulza gargahan baina. Tereenhee gadana, ene kolxooz bolbol lespromxooztoi batalhan doogovorolgoo johoor 45 xydelmerişed, 30 moridiiji gargaxa baihan aad, mynөө 29 xydelmerişed, 14 moridiiji gargahan baina.

Tus kolxoozdo xydelmerişed ba morid bii. Modobeledxelei gee plaanii i sag bolzortonь gyisedxexe dyyren ysloovitoi Gebeşj, pravleeniiinь tyryylegşiiji orologşo Daşi Bardiin gegşe „Zarim kolxoozniguudnai ybeşenei şaltagaantai, bişe kolxoozniguudnai malaigaa azalda, syleөgyi jabana"—geze, niydenei şil arşahan gexe gy, ali modobeledxelei kampaaniiin „өөrөө bytexiiji" xylieeze huudag zanşaltai.

Gadana ene somonoi „Ula[illegible] odon" kolxoozşji (tyryyleg[illegible] nь, nyx. Dondog Bazarza[illegible] modobeledxeleigee talaar [illegible] zagaigaar geegdeze jabana. E[illegible] kolxoozdo modobeledxelei [illegible] laar azalai organizaaca jaa[illegible] argagyi muu. Modobeledxe[illegible] xydelmeride tyryy kolxooz[illegible] guudhaa — staxaanovcuud [illegible] udaarniguudhaa garganag[illegible] Ene uşarhaa modobeledxelei[illegible] gyisedxelei pokazaatelь by[illegible] bişiixan.

Modobeledxelei xydelmeri[illegible] kolxoozuudhaa jirehen briga[illegible] danuudai baira, baidalainь [illegible] looviiji haizaruulza, teden[illegible] yiledberiiinь bytөөsiji dee[illegible] lyylxe tuxai leesouçaastoguud[illegible] administraaca xadaa anxaral[illegible] ilangajaa tabixa ujalgatai ba[illegible] gaa. Tiime baibaşji, ede kol[illegible] xoozuudhaa jirehen brigaad[illegible] nuudai xydelmerileze baigu[illegible] Hongintiin leesouçaastogai na[illegible] çaalьnig Baaxryşev gegşe xyde[illegible] merişedei bairiin ysloviiji hai[illegible] zaruulxa tuxai anxaralaa ogt[illegible] tabidaggyi, deerexi xojor kol[illegible] xoozoi modobeledxelei brigaa[illegible] danuudiiji xyiten ba şilgtei bai[illegible] rada mynөө xyrter baigana. Myn modobeledxelei brigaada[illegible] nuudai dunda jamarşji kylь[illegible] tyyrne ba polit- maassova xy[illegible] delmeri jabuulagdanagyi, uçaas[illegible] tog deerexi kylьtyyrne xydel[illegible] meri jabuulxa xynyydte neges[illegible] ji tuhalamza ygenegyi.

Ede byxii dutuu dundanuu[illegible] danь xadaa modobeledxelei plaaniiji sag bolzortonь gyised[illegible] xexe jabadalda toormoz xene[illegible]

B. Z.

Raadioo baiguulxa şuxala

Mynөө, kolxoozniguudai kylьtyyrne eriltenь ugaa jixe boloo, tiime tula, kolxooz byride raadioo baiguulxa ba kolxoozniguudta, şine honin kinoo-kartiinanuudiiji xaruulza baixa şuxala baina.

Gebeşji, manai respyyblike dotorxi zarim kolxoozuudta raadioo baiguulagdahan bolboş, xydelmerildeggyi ba zarim kolxoozuudta byri ygei baidag baina.

Zişeelxede, Zagarain aimagai, N Kyrbiiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz togtohoor 8 zil boloo. Teed, ene kolxooz deere mynөө xyrter raadioo baiguulagdaagyi baixa jym

Tus kolxoozoi tyryylegşe nyx. Sedilov bolbol kolxoozniguudaigaa kylьtyyrneer sagaa yngergexe ysloovi baiguulxiiji xysedeggyi, kinoo-kartiina tabixajaa xynei jirexede, myngegyibdi geed, kolxoozniguudtaa xaruulangyi gedergenь jabuuldag baina.

DEM. CEREET

M. FEOODOROV.

Baltiiiska gibraltaar

(Alaandska aralnuud)

Alaandska aralnuud tuxai asuudal bolboi Baltiiiska dalain niite problemiin ton şuxala sostavnoi çaastinuudai negen bolno. Ene asuudalai şuxala baihanь jyyn deerehee garnab gexede, Botniiçeske zaliivai exinde gospoodstvovaidag ba bodoto deere Finske zaliivai zyyn taliin tylxiyyi boldog Alaandska aralnuudai strategiiçeske polozeeniaar todorxoilogdono.

Alaandska arxipelaag soo Şveece ba Finliaandiiin xoorondo baigaa 300 garan aralnuud oroisodog jym. Tedener xadaa Finliaandinaa Skandinaavi oşoxo xyyige meteşelen baidag. Arxipelaagai glaavna aralnuud xadaa Alaand, Eekker, Lymparleend, Lemlaand ba bişed baina. Ede byxii byleg aralnuudai talamainь 1442 kv. kilomeetr bolxo baina. Alaandska aralnuudta azahuugşadai xamta toonь 30. 000 şaxuu baina. Tedenei jiren proceentnь şveedyyd. Alaandska aralnuudai glaavna goorod bolxo Marijegaamnada 3.000 xynyyd azahuudag.

Hainaar bexizyylegdehen byyxtnyydei baihan uşar ba dotoodiin farvaaternuudai sloozность bolbol Alaandska arxipelaagiiji, floodto jesteestvenne opoorno pyynkt bolgono.

Alaandska aralnuudai strategiiçeske baidal xadaa Baltiiska dalain basseinedexi xeded n oronuudai anxaraliii ton jixeer tatahan baina. Ede oronuudai xoorondo yni udaan sagai torşo soo Alaandiin tylөө temesel jabaa.

1714 ondo Peetr I bolbol Taange şadarai dalain baildaanda şveedyydiiji butasoxihonoiнь hyyleer, orod seregyyd Alaandska aralnuudiiji ezelhen baina. Gebeş, Peetr I bolbol Niştaadska doogovoroi johoor tede aralnuudiiji şveecede busaaza ygehen baigaa. 1807-1809 onuuddaxi oros-şveedske dainai hyyleer, fridriixsgaamska doogovoroi johoor ede aralnuud xadaa Rossiido daxin negedyylegdehen baina. 1853-56 onuudta Kriimske kampaanida Rossiin diildehenei rezylьtaadta Rossii xadaa Şveeciin erilteer, Alaandska arxipelaagiiji bexizyylxegyi ba tereen deere sxopyytne gy, ali dalain zebsegte xysenyydiiji baiigaxagyi geze ujalga abhan baigaa. 1905-1907 onuudta, Şveece ba Norveegiiin xoorondoxi yyniiin ebdegdehentei daşaramduulan, aguu jixe derzaavanuudai xoorondo bolhon xelseegeer hambaaşalza, Rossii bolbol ene ujalgaa helgyylhen baina. 1914 ondo exilhen imperaliis dainai yjede Rossii bolbol Alaandska aralnuudiiji bexizyylhen baigaa.

Naacanuudta bejee medexe erxiiji sonosxohon Aguu jixe Oktiaabrьska socialiis revoliyyce bolbol Rossiin sostaavta baigaa byxii pribaltiiiska aradtai negen tegşeer, Alaandska aralnuudai xynzondobejee medexe erxiiji ygehen baina.

Finliaandiiiji Alaandska aralnuud deere zaviisime bişe baihiijinь sonosxohonoi esesste plebisciit xegdehen baina. Arxipelaagai xynzon bolbol Alaandska aralnuudta pretendovaalza baihan Finliaandida esergyysen, tus aralnuudiiji Şveecede negedyylxiin tylөө xelehen baina. Ede aralnuud deerehee Şveece ba Finliaandiiin xoorondo arsaldaan exilee. Ene asuudal, Liigi naaciin şiidxeberide ygtehen baina. Tus aralnuud deere, Liigi naacaar elьgeegdehen speciaalьna komiissa bolbol Alaandiin xynzonoi xysel zorigiiji zyrisyyien, xarin ede aralnuudiiji Finliaandida ygexe geze togtoomzo gargahan baina. 1921 onoi ijyynide Liigi naaca bolbol Alaandska arxipelaagta, Finliaandiiin syverineteedtei baihiijinь speciaalьna mederhen baina. Ene togtoomzo xadaa Şveecede ton jixe trevooge tataza, Şveece xadaa aralnuudiiji neitralizaacalxa tuxai tusagaar xelsee batalxiiji baadxadag baiba. 1921 onoi oktiaabrьda Aangli, Daani, Germaani, Fraanca, Itaali, Laatvi, Poolьşo, Finliaandi, Şveece ba Estooniiin xoorondo speciaalьna konveence batalagdahan baigaa. Ene konveenciin johoor Alaandska aralnuudiiji bexizyylxiijinь, tedeenei deere uhan-seregei ba aviacioono baaza baiguulxiijinь, alibaa syxopyytne ba dalain xysenyydiiji bailgaxiijinь, buu zebseg ba vojeenne snariazeeni tedeen deegyyr transportiirovalxiijinь Finliaandiiji xorimzolhon baina. Tiigebeş, Finliaandida ene konveencoor myn baha, Alaandska aralnuud deere miirne sagta zebsegte bagaxan xysenyydiiji bailgaxa, sag zuura bailgaxiin tulada Alaandska uhanda xyngen tiipiin xojor vojeenne koraablьnuudiiji elьgeexe Baltiiiska dalaida vojeenne jabuulganuudai exilee haanь, aralnuudiiji xamagaalxa xemzeenyydiiji abxa gexe gy, zişeelxede, arxipelaagai poodstypyydiiji miniirovalxe erxe ygtehen baina.

Alaandska asuudal tuşaa Liigi naaciin togtoomzo bolbol Soveed Sojuuzai xabaadalgagyigөөr abtahan tulada, Soveed praviitelьstvo xadaa enenei tuşaa erid proteest xehen baina.

Saaşadaaşji, Alaandiiji neitralizaacalxa tuxai ulasxoorondiin togtoomzonuud abtahan baibaş, Finliaandi xadaa tus arxipelaagiiji ali bolxoor bexizyylxiiji gansa bişe hedehen baina. Zişeelxede, 1925 onoi nojaabrьda, ede aralnuud deere şyckoora (vojenizirovenne faşiis otriaaduud) şingieer sag yrgelziin zebsegte xysenyydiiji baiguulxajaa hedehen baina. Alaandska landstiinçiin (Alaandska aralnuudai oblastnoi seimiin) zyghөө kategoriiçeske proteest xehen deereheenь, Finliaandi xadaa eneniiji bejelyylze şadaagyi.

Germaanida, xuuli zasagta Giitlerei orohonoinь hyyleer, Alaandska aralnuud xadaa Baltiiiska dalain zoonodoxi, germaanska faşiizmiin agreessiiin objeektnyydei negen bolhon baina. Germaanska faşiizm bolbol Alaandska aralnuudiiji, „Vostoog" teeşe dobtolxo tuxai Giitlerei buzar ideiji bejelyylxiin tulada opoorno baaza geze tooloдog baina. „Alaandska aralnuudiiji xen ezelneb—gee germaanska faşiistnuudai centraalьna oorgan „felьkiişer Beobaaxter" bişeehen,—tere xadaa Leeningraad, Stokgoolьm ba Gelьsiinki teeşe uhaarsji, agaaraarşji pantioornuudai dobxereltiiji beleer xeze şadaxa baina."

Faşiis Germaani bolbol şantaaz ba zanaltiin meetodyydeer jabuulganuudiiji xeze, Alaandska arxipelaag tuşaa Finliaandi ba Şveeciin talahaa hain poziiciiji tuilahan baina. Beerlinhee inspiriirovelegdedeg finliaandiska faşiis organizaacanuud bolbolhyyiei xojor zilnyydei torşo soo Alaandska aralnuudiiji bexizyylxiin tylөө yrgen kampaaniiji jabuulna. Finliaandiiin praviitelьstvenne preessa bolbol Alaandiiji militarizaacalxa tuxai, gadaadiin xeblelnyydte garhan medeenyydiiji yni udaan sag soo arsadag baigaa. Gebe jaabaş, hyylei yjede finliaandiska praviitelьstvo bolbol Alaandska arxipelaagiiji remilitarizaacalxa şuxala baihanai tuxai sexe medyylbe.

Alaandiin xynzon bolbol Alaandska arxipelaagiiji giitlerovske Germaaniiin vojeenne baaza bolgoxo gehen hedelgiiji kategoriiçeske arsana. Gebeş, agressoornuud ba tedenei tuhamarşad zogsonogyi. Gadaadiin xeblelnyydei medeenyydei johoor Germaani, Finliaandi ba Şveeciin vojeenne ştaab bolbol byxii Alaandska arxipelaagiiji bexizyylxe niite plaan zoxioogoo gene. Xamagaii tyryy Çoçeers aralnuud deere bexizyylgiin bariilganuud xegdexe baina, terenei hyyleer Şveedske erjiin tuşaa urda tee baigaa Loçsçeer aralnuud deere xegdexe. Byxii arxipelaag xadaa erjiin artilleeriiin zvenoogoor byhelegdehen baixa, Alaandska xabsagainuudai priroodno zalga hybenyydte germaanska oruudinuud todxogdoxo baina.

Alaandska arxipelaagiiji bexizyylxe ba tereniiji germaanska uhan-seregei ba agaarai baaza bolgoxo plaanuud xadaa—Jevroopiin zyyn-xoito zygte miirte esergyy zaagovor bolno. Skandinaavi ba Finliaandiiin araduud bolbol faşiis agressoornuudai imperialiis hanal bodolnuudta erid xatuu otpoor ygexe xyseltei baina.

Redaaktoriiji orologşo G. DAŞICEREENOV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: редактор 3-44 отв. секретаря 3-23, с. х. отдел 7-55, промотдел 5-07.

NKM-iin tipograafi Glaviit № 36